

Nyt regn- og spildevandssystem på Livø

Natura 2000-væsentlighedsvurdering

Naturstyrelsen

Dato: 20. januar 2022

Indhold

1	Projektbeskrivelse.....	1
2	Lovgrundlag	2
3	Metode.....	3
4	Eksisterende forhold	3
4.1	Habitatnaturtyper	3
4.2	Habitatarter	4
4.3	Vandområder	4
5	Væsentlighedsvurdering	5
5.1	Habitatnaturtyper	5
5.2	Habitatarter	5
5.3	Vandområder	5
6	Konklusion.....	5
7	Referencer.....	6

1 Projektbeskrivelse

Afløbssystemet på Livø består i dag af et aldrende ledningsnet i ringe forfatning og adskillige decentrale septiktanke. Dette giver ofte anledning til lugtgener og driftsudfordringer.

Derudover er det eksisterende afløbssystem overvejende et fællessystem, hvor både regn- og spildevand løber i samme ledning ned til et større spildevandsnedsivningsanlæg. Fremtidigt ønskes afløbssystemet separeret for at undgå lugtgener, driftsudfordringer og forbedre funktionen af spildevandsnedsivningsanlægget. Derudover ønskes de vandledninger, som ikke allerede er fornyet, udskiftet.

I forbindelse med etablering af en nye regnvands- og kloakledninger på Livø, forventes der behov for at udføre en midlertidig grundvandssænkning. Grundvandet sænkes mellem ca. 0,8 m-2 m, og foregår primært øst for Skippervej. Figur 1 angiver de områder, hvor grundvandet sænkes mere end 0,5 m.

Figur 1: Skitse af analytisk sænkningstragt > 0,5 m (skraveret område).

I Anlægsfasen ønskes det, at udlede ca. 41.000 m³ grundvand til Limfjorden. Der foretages vandprøver af grundvandet inden det udledes med henblik på at sikre, at vandet ikke indeholder miljøfremmede stoffer fra jordforureningen nær boringen.

2 Lovgrundlag

EU har vedtaget to naturbeskyttelsesdirektiver, henholdsvis habitatdirektivet¹ og fuglebeskyttelsesdirektivet² som har til formål at beskytte sårbare, sjældne eller karakteristiske naturtyper og arter, samt deres levesteder. Beskyttelsen sker via udpegning af Natura 2000-områder, der kan fungere som levesteder for de beskyttede naturtyper og arter. Natura 2000 er derfor fællesbetegnelsen for det internationale netværk af både habitatområder og fuglebeskyttelsesområder i EU. I Danmark er habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet indarbejdet i lovgivningen i bl.a. habitatbekendtgørelsen³ og beskrevet i den tilhørende vejledning.

Natura 2000-områderne udgør et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. For hvert af de danske Natura 2000-områder er der udarbejdet en basisanalyse og en Natura 2000-plan, som beskriver tilstand, trusler og målsætninger for områderne. Derudover foreligger der en handleplan for hvert område med aktiviteter for at forbedre naturtilstanden eller for at fastholde en gunstig bevaringsstatus. Formålet med Natura 2000-netværket er at sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget for de enkelte Natura 2000-områder. Gunstig bevaringsstatus er defineret i habitatvejledningen. Hvert sjette år skal Danmark, jf. habitatdirektivets artikel 17, rapportere bevaringsstatus for naturtyper og arter til EU. Bevaringsstatus er beskrevet i publikationer og rapporter fra DCE, hvor den seneste rapportering er fra 2019 (DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, 2019). Ifølge habitatbekendtgørelsen skal der laves en væsentlighedsvurdering, hvor det vurderes, om projektet kan medføre en væsentlig påvirkning på Natura 2000-området. Hvis det i væsentlighedsvurderingen kan afvises, at en

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009 af 30 november 2009 om beskyttelse af vilde fugle

³ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

plan eller et projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, kan projektet tillades. Vurderingen skal også omfatte kumulative påvirkninger, som typisk ses som en forstærkning af påvirkningen af en givet miljøkomponent. Kumulative påvirkninger kan også være mere komplekse påvirkninger, hvor samspillet af forskellige påvirkninger giver anledning til helt nye påvirkninger.

Hvor et Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag er tilknyttet en målsat vandforekomst, har disse områder og forekomster status som beskyttede i vandområdeplanlægningen. Vandområdeplanerne beskriver, hvordan Danmark implementerer EU's vandrammedirektiv⁴, hvis formål er at sikre rent vand i søer, vandløb, kystvande og grundvand. Grundlaget for vandområdeplanerne er lov om vandplanlægning, som fastsætter en række miljømål samt opstiller overordnede rammer for den administrative struktur for planlægning og gennemførelse af tiltag og overvågning af vandmiljøet (Miljø- og fødevareministeriet, 2017). Målet med vandområdeplanerne er, at alle vandløb, søer og kystvande skal opnå god økologisk og kemisk tilstand. I habitatvejledningen er forholdet mellem vandområdeplanerne og Natura 2000-områderne beskrevet (Miljøstyrelsen, 2020). Hvor et Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag er tilknyttet en målsat vandforekomst, er en samtidig vurdering af en afgørelses påvirkning af denne vandforekomst tilstand, herunder muligheden for at forekomsten kan opnå eller fastholde det fastsatte mål, et afgørende bidrag til væsentlighedsvurderingen.

3 Metode

Beskrivelser og vurderinger af de relevante arter og naturtyper, som er omfattet af internationale naturbeskyttelsesbestemmelser, er baseret på et relevant og eksisterende videns- og datagrundlag, herunder data fra Danmarks Miljøportal (Danmarks Miljøportal, 2021), Naturdata (Naturdata, 2022) samt relevant faglitteratur om beskyttede arter og naturområder. Beskrivelser og vurderinger bygger blandt andet på materiale og oplysninger fra Natura 2000-planen, Natura 2000-basisanalysen samt relevant faglitteratur.

4 Eksisterende forhold

4.1 Habitatnaturtyper

Projektområdet ligger inden for Natura 2000-område nr. 16 Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg. Projektområdet er placeret på Livø, som har følgende habitatnaturtyper: Surt overdrev, strandvold med flerårige urter, tidvis våd eng, tør hede, enekrat, kystklippe/klint, elle- og askesump, stilk-egekrat, skovbevokset tørvemose, næringsrig sø og kransnålalge sø. Øvrige naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura-2000 området kan ikke påvirkes af projektet og beskrives derfor ikke yderligere i indeværende notat.

Projektet ligger uden for habitatnaturgrænserne, men medfører en midlertidig grundvandssænkning på op til 2 m, der rækker ind i et område med habitatnaturtypen surt overdrev. Overdrevet er kortlagt med høj naturtilstand (Miljøstyrelsen, 2020), og bevaringsmålsætningen er, at udviklingen i areal og tilstand skal være stabil eller i fremgang (Miljøstyrelsen, 2016). Surt overdrev er en tør naturtype, som ikke er afhængig af højtstående grundvand.

De naturtyper, som en grundvandssænkningen potentielt kan påvirke er de tre grundvandsafhængige naturtyper; elle- og askesump, skovbevokset tørvemose og tidvis våd eng samt enkelte søer. Der er registreret en forekomst af skovbevokset tørvemose i den nordøstlige del af Livø. Området er ikke tilstandsvurderet i basisanalysen. Generelt for

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger

naturtypen er arealet faldet lidt fra første til anden, hvilket skyldes en mere detaljeret afgrænsning af habitatnaturtypen. Skovbevokset tørvemose er en prioriteret naturtype (Miljøstyrelsen, 2020).

Centralt på Livø er der registreret forekomster med elle- og askeskov. Forekomsterne er ikke tilstandsvurderet i basisanalysen, men arealet er stabilt fra første til anden kortlægning, og området beskrives i basisanalysen som en fin naturskov. Naturtypen er prioriteret (Miljøstyrelsen, 2020). Området med elle- og askeskov ligger ca. 200 m fra projektområdet, og ligger uden for sænkingsudbredelsen på >0,5 m. I elle- og askesumpen ligger en næringsrig sø med god tilstand. Denne ligger ligeledes uden for sænkingsudbredelsen på >0,5 m. Øvrige kortlagte søer ligger ligeledes uden for sænkingsudbredelsen og beskrives derfor ikke yderligere i indeværende notat.

Der er kortlagt en forekomst af naturtypen tidvis våd eng nord på Livø, ca. 1,2 km fra projektområdet. Området har god tilstand og beskrevet med intakt fugtigbundsvegetation. Naturtypen er betinget af næringsfattige forhold og en fluktuerende vandstand. Bevaringsmålsætningen er, at udviklingen i areal og tilstand skal være stabil eller i fremgang i alle naturtyper med god eller høj tilstand (Miljøstyrelsen, 2016).

4.2 Habitatarter

Den eneste habitatart, som er registreret på Livø er spættet sæl. Spættet sæl findes på Livø Tap, ca. 1,5 km syd for projektområdet. De sidste 10 år har bestanden varieret meget med mellem 200 til 1100 registreringer af sæler på hvilepladserne. Udviklingen i sælbestanden i Limfjorden er svær at tolke, da man mener, sælerne vandrer ind og ud af Limfjorden afhængigt af fødetilgængelighed. Bevaringsstatus for spættet sæl er gunstig i Danmark (Miljøstyrelsen, 2020).

Der er registreret egnede levesteder for stor vandsalamander på Livø, men arten er endnu ikke registreret på øen, og beskrives derfor ikke yderligere.

4.3 Vandområder

Livø ligger i Løgstør Bredning i Limfjorden. Løgstør Bredning er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand. I vandområdeplanerne findes gældende tilstandsdata for Løgstør Bredning. Data ses i Tabel 1.

Tabel 1: Tilstandsdata for vandområdet Løgstør Bredning (Miljøstyrelsen, 2019).

Vandområdedistrikt:	Jylland og Fyn
Hovedvandopland:	Limfjorden
EU Vandområde ID:	DKCOAST234
DK Vandområde ID:	234
Navn:	Løgstør Bredning
Kategori af overfladevandområde:	Kystvand
Naturlig, kunstig eller stærkt modificeret:	Naturlig
Miljømål for samlet økologisk tilstand/potentiale:	God økologisk tilstand
Miljømål for kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Dårlig økologisk tilstand
Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, fytoplankton (klorofyl):	Dårlig økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, Rodfæstede bundplanter (eks. ålegræs og vandaks):	Ringe økologisk tilstand

Økologisk tilstand/potentiale, bunddyr (bentiske invertebrater):	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	God økologisk tilstand

5 Væsentlighedsvurdering

5.1 Habitatnaturtyper

Etablering af en nye regnvands- og kloakledninger på Livø medfører en udgravning til de nye vandledninger. Udgravningen samt placering af overskudsjord foregår uden for habitatnatur, og der vurderes på denne baggrund ikke at ske en væsentlig påvirkning af omkringliggende naturtyper.

Udgravningen medfører en midlertidig grundvandssænkning, som har udbredelse inden for habitatnaturtypen surt overdrev. Surt overdrev er en tør naturtype, som ikke er afhængig af højtstående grundvand. Det vurderes derfor, at den midlertidige grundvandssænkning ikke påvirker tilstanden i overdrevet, og dermed ikke forhindrer målsætningen.

Naturtyperne elle- og askesump, skovbevokset tørvemose og tidvis våd eng er grundvandsafhængige naturtyper. Alle forekomster af naturtyperne ligger uden for sænkingsudbredelsen på >0,5 m. Naturtypen elle- og askesump ligger ca. 100 m øst for sænkingsudbredelsen på >0,5 m. Den midlertidige grundvandssænkning kan have en teoretisk sænkning med få centimeter i naturtypen. Vandspejlet varierer naturligt afhængigt af nedbør, og det vurderes, at den eventuelle, teoretiske forskel i grundvandsspejlet er så lille, at den ikke vil kunne måles grundet den naturlige variation. Grundvandssænkningen varer samlet ca. 2 måneder og foretages i vinter og forår, hvor vandspejlet er højest. Det vurderes samlet, at tilstanden i naturtypen ikke påvirkes væsentligt ved en midlertidig grundvandssænkning.

Habitatnaturtyperne tidvis våd eng og skovbevokset tørvemose ligger mere end 600 m nord for sænkingsudbredelsen på >0,5 m, og det er usandsynligt at den midlertidige grundvandssænkning kan måles i de to områder. Det vurderes, at projektet ikke medfører væsentlig påvirkning på naturtyperne skovbevokset tørvemose og tidvis våd eng.

5.2 Habitatarter

Projektets omfang vil ikke påvirke udbredelsen eller forekomster af spættet sæl på Livø.

5.3 Vandområder

Det ønskes at udlede ca. 41.000 m³ grundvand til Løgstør Bredning i Limfjorden i projektets anlægsfase. Løgstør Bredning har en samlet dårlig økologisk tilstand, hvilket skyldes en dårlig økologisk tilstand for fytoplankton samt ringe økologiske tilstande for bunddyr og rodfæstede bundplanter. Grundvand er meget lavt på næringsstoffer og vil derfor ikke forværre den økologiske tilstand i Løgstør Bredning.

Den kemiske tilstand i Løgstør Bredning er ikke-god. Der foretages en vandprøve af grundvandet inden udledningen for at sikre, at der ikke findes miljøfremmede stoffer i grundvandet. Hvis vandprøven viser, at grundvandet ikke indeholder miljøfremmede stoffer, vurderes det, at udledningen af grundvand i anlægsfasen ikke påvirke den kemiske tilstand i Løgstør Bredning.

6 Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at projektets omfang ikke medfører en påvirkning på naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 16 Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg. Det vurderes derudover, at udledningen af grundvand til Løgstør Bredning ikke medfører påvirkning på vandområdet.

7 Referencer

- Danmarks Miljøportal. (11 2021). *Danmarks Arealinformation* . Hentet fra <https://arealinformation.miljoportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution>
- DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi. (2019). Bevaringsstatus for naturtyper og arter.
- Miljø- og fødevareministeriet. (2017). *Bekendtgørelse nr. 126 af 26/01/2017 af lov om vandplanlægning*.
- Miljøstyrelsen. (2016). *Natura 2000-plan 2016-2021 for Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg*.
- Miljøstyrelsen. (2019). *MiljøGIS for basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027*. Hentet oktober 2021 fra <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019>
- Miljøstyrelsen. (2020). *Habitatvejledningen*.
- Miljøstyrelsen. (2020). *Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 for Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg* .
- Naturdata. (2022). Hentet fra <https://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch>